

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

НА ГОДИНУ . . . . . 6 дин.
НА ПОЛА ГОДИНЕ . . . . . 3 " "
ЗА СТРАНЕ ВЕМЉЕ НА ГОДИНУ . . . . . 9 дин.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЉУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте.
Преплату ваља слати унутрницом на општински суд а све кореспонденције на уредника.
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске 22 октобра 1887 године

(по стенографским белешкама)

почетак у 6 часова по подне.

Били: Председник општине: г. Ж. Карабиберовић, члан суда: Јанаћ М. Јанковић, одборници и заменици: г. г. Ст. Добривојевић, Јов. Дилбер, Никола Д. Кики, Јанаћ Х. Фичо, Павле Матић, Фердинант Розелт, Самуел Пијаде, К. Црногорац, Коста Петровић, Димитрије Наумовић, В. Дучић, Јован Петковић, Јанаћ Костандиновић, М. Степановић, Др. М. Т. Леко, и Др. Миловановић.

Г. Председник. Седница је отворена. Изволте чути записник одлука последњег састанка.

Секретар прочита одлуке.

Г. М. Леко. Да ли је одлука о лутрији донета на основу старог, оног комисијског извешћа, које је било једном пред одбор раније; или другог?

Г. Председник. На основу поновног извештаја комисије.

Г. М. Леко. А хоће ли на дефинитивно решење изаћи још једном план по коме ће се лутрија имати да оствари (чује се: „не; овлашћен је председник и пред одбор не треба више да излази, сем саопштења кад се оствари“). Председништво самостално има да ради са полазне тачке прихода од 180.000. динара, а што више то боље.“

Г. Председник. У последњој седници ја сам био тако слободан, да вам изнесем један предлог помоћника г. Поповића односно пијаце. Он нам предлаже да пиљарска стара места на пијацама, дајемо под закуп лицитацијом; те да се препродајом истих између пиљара не злоупотребљују општински интереси. Молим вас да чујете предлог.

Г. Секретар (прочита предлог.)

Г. Председник. Има ли ко да говори о овоме предлогу.

Г. Ј. Дилбер. Он каже у предлогу да се издаду сва места; сељачка места не би могли дати. (Чује се; само пиљарска).

Г. Председник. То се односи само на оне, који плаћају. Тако, пиљарице не могу плаћати, јер оне плаћају, кад долазе у Београд, доле на ђумруку. А то за то, што су пиљарице од пре ишле кроз варош те нису плаћале

пијачне таксе. Оне дакле плаћају таксу при самом улазу у варош — дошле не дошле на пијацу.

Г. М. Степановић. Ја сам мишљења, да, ако пиљарице врше своју продају без тезга, буду ослобођене од све таксе; али, ако оне продају на тезгама своје производе, као и остали пиљари, онда треба, да плаћају таксу, као и они. Ја видим, да оне имају своје потпуне тезге и продају као и остали пиљари, и у том би случају ваљало да плате таксу; али ако оне, донесу по коју котарчицу јаја или које пиле, тада би требало дозволити им, као и нашем сељацима да продају на пијаци не плаћајући таксе.

Г. Председник. Овде се каже за оне, који имају одређена места. Одредиће се такса и лицитираће се, па ко да више. Ако и пиљарице имају тезге, онда и оне треба, да плаћају као и пиљари. Оне се не могу равнати са сељацима, но са пиљарима.

Оваквим издавањем места под закуп, има ли би већу контролу. Они, [који би узели какво место, добили би карту да су платили таксу и не би могли преносити то право на другог продајући га скупље и тиме штетити општину.

Свакако, господо, имаћемо већег прихода — нико неће моћи добити место јевтиније, но што је данас.

Г. Васа Дучић. Ја би желео знати, колико ће времена трајати закуп (чује се годину дана). Имао бих још и ово да приметим: сељаци не плаћају на пијаци таксе, а тога се пиљари могу помешати с њима и тако избећи плаћање таксе.

Г. Председник. Ваљада нико од сељака неће бити толико глуп, да уступи пиљару своје место. Ако буде и тога (што је редак случај), биће тамо контролор, који ће пазити на то. А после тога, кад су сва места нумерисана неће се моћи чинити злоупотребе.

Г. Никола Кики. Ја сам чуо предлог г. Томе и разумео сам, да ће се места давати под закуп и то ће се лицитирати од постојеће таксе на више, а закупци не смеју препродавати своја места и тиме спекулисати.

Ја налазим, да је у корист општине, да изда плацева за 6. месеца, почем је сад зима те има мање продаваца по лети. (Врло добро.)

Г. Председник. Ја сам казао, да се од ове данашње таксе лицитира на више, а не да продавци плаћају поред ове таксе још таксу и за место. Ви можете казати, да се такса наплаћује као и до сада, а поред ње још и такса за место; само би због рачуна и рачунске године лицитације држао новембра и на годину дана а не шест месеца.

Г. К. Петровић. Ја знам, да ће општина имати већег прихода оваквим издавањем; према томе, кад је општински интерес ту, ја би предложио да се овај предлог прими. Међу тим за извођење тога предлога, био би мњења и предлажем, да председник са два одборника про ише услове, под којима ће се издавати ти плацеви. А што се тиче времена нека и то они реше. (Чује се; „врло добро“.)

Г. Председник. Дакле усвајате ли да поступимо тако како г. Петровић предлаже („Усвајамо“.)

Молим вас, господо, имамо сада питање о „дубоку“ с којим смо имали толике неприлике. Но ја се радујем што сам у стању јавити вам да сам према вашем овлашћењу био сретан успети да добијемо не само лањску цифру но и нешто више (чује се: „врло добро“), Панђела је подигао пенуду до лањске: 21.100 дин. а Николица нуди 200 дин. више (чује се: „честитамо, честитамо“.)

Но ја ви с овим нисам задовољан, па вас молим за допуштење да и даље самостално радим и тога ради да наредим још и ужу лицитацију из међу њих двојице, Панђеле и Николице (чује се: „врло добро.“ „Дозвољавамо“.)

Сад имамо једну тугаљиву ствар односно наших прихода. Ви знате да, сте одобрили лицитацију за плаце у фишекцијској улици.

Један од ливитаната, који је узео 4. плаца на себе, казао ми је: Ја сам ливитирао у име телала београдских, па како је њима забрањено да се тамо изместе, одустајем од лицитације. Ми би имали право да тражимо накнаду штете, али кауција није никаква узета, а човек је по све сиротан. Међу тим ја мислим да ова лицитација која је изашла само 331. дин. дакле у пола мање, пазне. Ја сам послао еврејера, Смедеревца, да измери дужину и ширину плаца и да ми начини предрачун, шта би стало кад би подигли на том плацу бараке од греда и дасака. Он ми је начинио план и предрачун, да ће коштати 4145. дин.; и то за 10. барака.

Ја сад овако резонујем за та 4. плаца општина би добила 331. дин. за 5. година 1655. Но ми за 10. барака — у сваку рачунам собу и дућан — добили би, по 18. дин. од сваке, (чује се: „и 24. динара“) 180 дин. на месец, за годину 2160 дин. а за 5. год. 10.800 дин.; прављење барака стаје 4145. дин. приход постигнут на лицитацији 1655., свега 5800. дин. Онда би имали чисте добити 5000. дин. али и бараке би опет остале општинске.

Према томе, мислим нећу се преварати ако предложем да овако поступимо.

Г. М. Степановић. Ја гарантујем, да ћемо од сваке добити по 2. дук. на месец.

Г. Ј. Дилбер. Боље је узети мању цифру на сигурну.

Г. Ст. Добривојевић. Пре је решено, да се тамо преселе телали — требало би их тамо преместити.

Г. Председник. Кад је држана прва лицитација, ја сам изно молбу телала, који су давали 2000. дин.; но доцније добијем званичан акт: да се телали морају селити у Душанову улици.

Ако одбор прими мој предлог престаје лицитација; али сад само настаје питање: дали могу бараке бити за становање добре?

Бараке ће се тако удесити да нпр. ако неко узме две може направити једну кад извади преграду из средине.

Г. Дим. Наумовић. Да ли ће бити одређено, ко ће седити у баракама; да не дође какав ковач или налбантин, што не пристоји ономе месту, јер је онде црква, па не би било лепо, да буде око цркве она лупњава и ђубре.

Г. М. Степановић. Што наводи г. одборник да не дођу у те бараке ковачи итд. и то су наши грађани. Кад може, да буде у црквеним дућанима воденица, што је много горе од ковача, онда за што, да не може да буде у нашим баракама и ковачница. Црква има своју порту. Она нас се не тиче, ми морамо гледати општинске интересе.

Ја сам мњења, да се саграде бараке па што се тиче становања, ако се даске добро утврде и споје, биће врло добро. У баракама је у осталом готово топлије но у другим зградама.

Г. Председник. Плацеви на којима би имали наградити ове бараке, обележени су са 2, 4, 5 и 6 а бр. 3. остао је некеме чичи. Он је пре него што је лицитација одобрена дошао ми с молбом да га кирије, као егромаха ослободимо. Ја бих одузео и тај његов плац, па наградио преко свих бараке и могли би дићи онда 12. у место 10. Њему пак, ако будете вољни што учинити, могли би дати једну бараку или бесплатно или по спуштеној цену по с тим да води нужан надзор над целом зградом (чује се: „врло добро“.)

Држана је друга лицитација за двање под закуп 3. општ. плаца у жељезничкој улици и добивено је 16350 д.

Ја сам мњења да се даду на 3. год. одобравате ли. („Одобравамо на 3. год.“)

Г. Ст. Добривојевић. У сваки уговор да се стави: да општина може узети плацеве натраг кад хоће и да се не смеју задати по тим плацевима куће.

Г. Председник. Хоће неко да прави куће, па не може таки да буде, да му се узме кад општина хоће.

Г. Ст. Добривојевић. Овај услов мора ући, с тим, да општина може откупити и грађу. Ако пристане на то — добро а не да веже руке општини. Општина га неће дирати без нужде.

Г. Председник. Дакле одбор одобрава под тим условом („одобрава“.)

Молим вас, господо, ви знате, да смо имали неприлике с нивелисањем Врачара. Један нас је грађанин тужио суду, а други тражио да путем поравнања с општинском ствар уреди. Молио сам г. г. правнике из одбора да то питање проуче и они су нам поднели своје мишљење у реферату, који ћете изволети чути.

Г. Секретар (прочитао извештај).

Г. Председник. Чули сте извештај комисије. Ако ко жели говорити, нека се јави. (Нико се не јавља за реч). Усвајате ли извештај комисије с тим да се суд и општински правобранилац, по њему управља (Усвајамо).

Господин министар нар. привреде иште од нас један комад земље на Западном Врачару код зграде друштва за васпитање и потпомагање сироте и напуштене деце, да би на њему могло подићи лабораториум за рударско одељење. Ја сам више по уверен да ви сви делите мишљење да је општине дужност да с готовошћу излази у сусрет тражбама владе — у овоме случају у толико пре што држави, како г. министар у акту наводи, не стоји на расположењу ни једно парче земље државне својине, које би

се на ову цел да употребити. Но како нам је пододбор државних школа још из раније поднео предлог да ми од државе иштемо онај плац регулационог фонда што се простире до Савачесме а једини је у томе крају, који би се за потребу школеку могао употребити, ја држим да ће најбоље бити ако пристајемо дати министру привреде плац на врачару, али тако, да нама држава у размену за њ и други наш плац, који у Јакшићевој улици регулацијом цео под улицу долази, уступи речени плац код Сакачесме; те овако и држава и општина да подмире своје потребе.

Г. *Коста Петровић*. Нема сумње да ће та замена по општину бити корисна; — али томе стоји на пут сам закон. Ви знате, да је законом општинским наређено да општина ни најмање парче земље не сме отуђивати без одобрења збора. Према томе ми можемо донети одлуку да г. председник поради на томе са г. министром привреде односно те промене земаља, али у исто време да се услови да то зависи од одобрења збора, јер иначе ако би овако без збора урадили наша би се радња косила са законом.

Дакле да подмиримо и законско наређење и да учинимо оно, што нам интереси општински налажу ја мислим да у том акту којим будемо одговорили г. министру условимо одобрење исте промене пошто и збор одобри. Међу тим ја још у напред мислим да ће ово све бити само празна форма, а међутим да нико то неће спорити нити замерити већ да ће сваки одобрити. А ово условљење нужно је само за то, да нам се не би пребацило да смо ствар превидели.

Г. *Председник*. Зар и кад учинимо промену треба да тражимо одобрење збора. Општина ту ништа не отуђује.

Г. *Стеван Добровојевић*. Таква питања била су више пута пред одбор и г. Коста је увек заступао такво мишљење, а ја сам томе са свим противан. Ја држим да се ствар ни најмање не мења на тога није нужно одобрење збора јер нема овде отуђења него замене.

Г. *Председник*. Мени се чини да овде општина не само ништа не губи него шта више чини једну услугу држави а у исто време себи корист. Да рескирамо господо па да учинимо промену без питања збора, а ако буде ко противан овоме ја ћу бити на првом месту одговоран.

Г. *Марко Степановић*. Истина је ово ствар правничка, али ја би се опет придржавао онога мњења што га је изнео г. Добровојевић. Дакле одобравате ли господо да учинимо размену и да одговоримо г. министру да дајемо плац за плац и онај вишак на врачару. (Одобравамо).

Сад имамо опет једну врло тугаљиву ствар, а то је од г. министра финансије. Тиче се нашег варошког суда. Од нас се тражи не само да дамо зграду за вар. Суд него и кирију што је он био у државној кући до сада. Ја знам кад сам још пређе био председник да смо ми вазда расправљали ово питање лично са г. г. министрима и добијали одобрења да останемо у државној згради бесплатно докле не могнемо наградити кућу за варошки суд а одмах смо за тим искали за зграду, плац до варошке управе, на коме је била Текија, а који је доцније добивен. Онда су били министри г. г. Радовић и Марин-

ковић а ја мислим баш да затреба они не би тадања одобрења општини порекли као што би и сам, као кмет, признавао сваки свој ранији поступак. Кад јавимо ово г. министру држим да нам и он неће ускратити да останемо у државној згради докле нашу не подигнемо. Изволте саслушати акт. (Секретар прочитао.)

Г. *Коста Петровић*. Ја мислим да одговоримо овако: да општина није била у стању да раније приђе грађењу куће за варошки суд, но ће то према сретевима и могућности у најкраћем року извршити а што се тиче тражења кирије за досадање време, од тога се бранити ранијим одобрењима. (Чује се: врло добро).

Г. *Председник*. Дакле овако да се јави г. министру? (Јесте)

Господо, наш рачуновођа г. Станко тражио је, да му општина одреди место за подигнуће илице.

Одређена комисија за ову ствар дала је свој извештај. Изволте чути тај извештај. (Секретар чита)

Г. *Стеван Добровојевић*. Ја би имао да дам једну примедбу овде у одбору. И ја сам био у тој комисији. Ми смо разгледали сву обалу савску и нашли смо да је то место најподесније најгодније и за публику најудесније. Што се тиче саме конструкције те илице, ја мислим да он треба да најпре направи план и ми да видимо, па да се она тако намести да неће бити по здравље штетно. Мени је причао један лађар по имену Јаков, који о овој ствари врло добро разуме, како често вода носи лешеве и црковине, које кад дођу испод илице она се ту тако заглави да никад не може вода да је однесе док сва у парчад несагрули. Зато треба то условити, да се илица ако постави да ово никад не може бити.

Истина он прича да ће се тако све урадити, али је опет боље да га вежемо и за овај услов.

Г. *Председник*. Ја би господо само једно питање поставио. Да ли постоји тамо каква илица?

Г. *Стеван Добровојевић*. Постоји само она Несторова и он се сам ту настанио и неплаћа ником ништа.

Г. *Председник*. Пређе је било увек, да је комисија имала и одређивала место где ће илица бити. Да не учинимо какву грешку. Ову примедбу г. Добровојевића држим да можемо усвојити нарочито кад стручан човек као што је тај лађар тако прича.

Усвајате ли извештај комисије са овим додатком да поднесе план и да се има у виду ово што каже г. Добровојевић? (Усвајамо).

Сад господо имам још једну приметбу. Пошто нама престоје велики радови на тој страни у бари венецији и како се у доличном министарству нарочита комисија бави питањем о подизању антропо магацина, чијем раду да присуствујем, позва сам и ја као заступник општине, — добро би било да се ведаје овоме илицу искључно право, него да оставимо тај услов да општина задржава право да може узети обалу увек патраг, а одредити му друго место.

Г. *Стеван Добровојевић*. Тај услов може се ставити.

Г. *Марко Степановић*. Ја мислим да та илица неће више заузети од 30 хвати, а неће нанети штете ни нашој трговини, па ма колико се трговина развила, а међутим ће илица служити на корист грађанству за његово здравље.

Г. *Председник*. Ја хоћу само да оставим себи отворено поље, а ми ћемо чинити услуге све дотле док се може чинити. Дакле начелно је усвојено да му се да но да поднесе план и кад планови буду усвојени онда ствар дефинитивно да се реши. (Јесте).

Сад имамо господо једну молбу носача при општ. кантарима. Траже да им се повиси награда од 2 на 3 д. паре од цака. Мислам да би им требало повисити још $\frac{1}{2}$ паре од сто кила па да у будуће имају по $2\frac{1}{2}$ паре.

Г. *К. Петровић*. Да им дамо још по једну пару.

Г. *Ст. Добривојевић*. Да им дамо у будуће по три паре. (Чује се: да дамо).

Г. *Председник*. Усвајате ли по три паре? (Усвајамо).

Сад је време да говоримо о избору одборника на место оних којима рок истиче. Како се до 10 идућег месеца као што сам извештен састаје скупштина овде у Београду, ја предлагем да збор сазовемо 5. новембра, пошто не би згодно било да држимо збор за време рада скупштинског.

За то вас молим да утврдите дан за збор и изберете два одборника као и два заменика, који ће по 21. чл. закона заузети места у бирачком одбору.

Г. *Коста Црногорац*. Мени се чини да овде има другова старији и млађи и ако се неварам старији су бирани у месецу фебруару или марту. По закону они треба да подмире две године и потоме требали би да остану до фебруара или марта идуће године. То треба да буде, ако хоћемо да нам се не учини прекор.

Г. *Васа Дучић*. Оно што рече г. Коста Црногорац, да је одбор биран доцније то је било услед неких ванредних околности, а то је бугарског рата. Међу тим правилно се рачуна од првога новембра, и ја тако и за себе сматрам. Па за то избор треба да се у новембру изврши.

Г. *Марко Стевановић*. Ја мислим да би се огрешили и о само право одборника кад би их пре времена разрешили. То што су избори учињени услед ових или оних околности, то је сасвим друга ствар, која не може да утиче на право одборника. Ја сам противан одступању одборника сад од првог новембра, него да остану до дана оног када су бирани.

Г. *Мита Миловановић*. Ми треба да говоримо оно, што говори закон. У члану 55 стоји да одборници служе по 2. године и сад ако су бирани у фебруару или марту онда у то време и одступају.

Г. *Председник*. Ја неznam да ли је јачи онај члан који говори за први новембар или онај чл. 55. Што се мене тиче ја ту немам ништа. Ако ви мислите, да треба тако да [остане до фебруара идуће године ја ћу тако и оставити, само остављам себи право да код државне власти непримим на себе одговорност.]

Г. *Коста Петровић*. Ви знато господо, да све наше одборске одлуке иду пред полицијску власт и зависе од њеног одобрења. Ако она хоће може ову нашу одлуку о овоме искварити. Један чиновник, кад буде премештен из једног надлежатељства у друго он ради у оном надлежатељству где је све дотле док га не разреши и све што уради то је закон. Одборници морају по закону да одслуже две године и ако они после рока ураде још штогод

до новог избора па то и власт благослови, то тако и остаје. Дакле нема места бојазни, ако одборници ови остану пуне две године, а то је до фебруара месеца, када су и изабрани.

Г. *Председник*. Знам господо, али ја сам несрећан у томе, што мени неодолази у седнице ни половина одборника; и то ме принуђава, да се избор сврши првог новембра. Истина има и сада одборника који редовно долазе и који су ме и потпомагали искрено, да ја немам шта више и боље очекивати.

Г. *Коста Црногорац*. Моји другови желе да вас ублаже. Ви би желели да узмете практику стару, па да бирање нових одборника буде првог новембра, те да дођу нови, који ће вас потпомагати. Ја кажем само ово, да тиме, што би наши стари другови остали да вас потпомажу, да неби неискрени били. Ми вас нећемо оставити, а ви ако хоћете да тражите помоћ од нових, ја вам смем казати, да из одбора случајао иступају баш они наши старији другови одборници, који вас потпомажу и који долазе у седнице. Опет понављам да су баш они свагда на раду били а сви смо опет увек имали пред очима само интересе општине. Волео бих да остану старе колеге, колико да би започете радове посвршавали. Ја признајем да вам треба већи број одборника но у колико сам ја овде познат мислим да нећете никад више имати на окупу, па макар вам они најрођенији били.

Држим г. председниче, да сте ви у нас нашли за ово кратко време потпуно пријатељство и искрену потпору. Ствари општинске неће ни мало рамати ако задовољите закон, а учиниће те нам на жао, ако не оставите наше старије другове, да нас потпомогну у пословима не свршеним, а њима боље познатим.

Г. *Председник*. Ја немам узрока да се на вас жалим, а за вашу потпору, могу да будем благодаран.

Верујте [дакле да је и мени боље да радим са одборницима, којима су све ствари познате, него са новим, који не знају ствари како иду, као што сам и сам скорашњи па су ми многе ствари још непознате.

Али не могу да се сложим са мишљењем, којим би се огрешили о практику и закон.]

Нека су господо мишљења да одборници одступе месеца фебруара идуће године. Налазим да је то гледиште погрешно и за то задржавам право, да упитам државну власт, јели тако или није, ако ваше решење противно моме предлогу буде; јер мислим да би се тиме за увек увукла лоша практика да се једни бирају [новембра а други фебруара, што не би требало допустити.

Г. *Стева Добривојевић*. Молим вас, ви сте ово питање изнели пред одбор да реши, и сад одбор решава да се избор одложи до фебруара месеца идуће године, када истиче рок службе старијој половини одборника.

Г. *Председник*. Да донесемо господо о овоме закључак. Ја ћу вам ставити питање овако: ко је за то да се нови одборници бирају од првог новембра, а стари да одступе, тај ће казати „против“. (Настаје гласање).

Са десет противу четири гласа одбор је решио, да се збор за избор одборника има да одложи до фебруара 1888 год. када им рок истиче по закону, а то је кад се намире две године.

Председник је остао при своме предлогу. Сад имамо неколико уверења. Чујте.

По прочитању одбор

изјављује:

да су окривљеници: Папта Христић фотограф, Радован Савић опанчар доброг владања а средњег имовног стања, Јохан Цигленак портир, Лука Радосављевић, предузимач, Петар Барјактаровић столар и Коста Живковић шпекулант доброг владања а сиротног имовног стања, Др. Блуменфелд доброг владања и доброг имовног стања, а да непознаје Павла Островца аутографа Милосава Купусинца калфу обућарског и Владимира Костића оvd. а да је Мијаило Младеновић дијурниста министарства војног сиротног стања и да не може судеке таксе плаћати.

Састанак је трајао до 7¹/₂ часова по подне.

ПРОТОКОЛ

важредне седнице 9 октобра 1886

Били: Председник М. М. Божићевић, одборници и заменици; Јован Дилбер, Мијаило Кретић, Стево Добривојевић, Сергије Станковић, Никола Д. Кики, Милош Симеоновић, Светозар Јанковић, Емерих Штајнлехнер, Илија Антоновић, Павле Матић, Јанаћ М. Јанковић, Фердинанд Розелт, Никола Ђорђевић, Коста Петровић, Манојло Д. Клидис.

Бр. 231.

Пре дневног реда интерпелисао г. Ст. Добривојевић председника: шта је са приходом ове и прошле године, који полиција прибира од оркестра за вар. сиротињу: услед чега

решено:

да се учини питање на варошку управу и ишту прикупљене суме; а у исто време и да се контролисање и кажњавање за криву меру по месарницама иште натраг.

Бр. 232.

Г. Председник. Господин министар војни иште да одредимо део утрине за већбалиште војске, По саслушању реферата

одлучено:

да се уступи бањичко поље као и до сада, али са задржањем права слободне употребе, ако се општини укаже потреба.

Бр. 233.

Г. Председник. Енжењер г. Чађевић, који је уговорио с нама дефинитивно и допунско нивелисање вароши, поднео нам је извештај о досад посвршаваним радовима а у исто време износи у њему шта још остаје да се уради. Молим вас да саслушате. (Штампањ у броју од ове године.)

Г. М. Кретић: За време читања реферата г. К. Петровић рече: „ето шта нам вреде Халачијеви планови;“ а ја као члан контролне комисије држим за потребно по-

менути да је апсолутна неистина ако ко мисли да Халачијеви планови не вреде. Са гледишта, полазне тачке његовога рада, он је учинио више но што је морао. Њему није било у дужност порцеласање. Топографским сниманњем, он је снимио Београд тако како је ретко која европска варош снимљена. Он је обавезу своју испунио еклетантно а што у уговор није ушла и парцелна, детаљна нивелација, коју смо поверили накнадно г. Чађевићу, то није кривица Халачијева.

Ова нивелација, готово је оделита ствар; посао врло озбиљан и опасан. Врло је тешко нивелисати варош која није утрина. Ми би смели нивелацију изводити, кад планови буду готови, само по одобрењу планова и од г. министра грађевина; иначе би се без сумње унетљали у одговорност за оштету, пошто ће се морати мењати цоклови многих кућа. Требало би претходно то пречистити и најбоље саслушати сопственике имања појединих улица. Иначе ако се нивелација изведе просто са техничке стране само, бојим се да не погрешимо и општину доведемо у незгодан положај. У осталом закон баш ставља у дужност општини нивелацију, те по томе као што рекох, само је нужно да нам планове, линију, одобри г. министар грађевина.

Нисам контролисао досадањи рад г. Чађевића; али по опису, који је изложен у прочитаном извешћу, видим да је раду иправилно приступљено.

Да поменем још нешто. Мени се чини да ова нивелација у уговор са Халачијем није ушла баш са бојазни да се не уплетемо у парнице. Нивелација, која би с техничке стране била савршена у самој би се ствари показала илузорна, кад се у пракци не би дала извести.

Г. Председник. Општина нема потребе да пита становнике о неком њиховом пристанку. Закон налаже да се у року од 3 године планови израде а ми их морамо израдити с гледишта на науку и потребу. Планови морају ићи на одобрење надлежноме г. министру, те на општини неће моћи лежати никаква одговорност. Но ипак за то нивелација ће се, без разговора и сумње пројектовати и обзиром на практичну страну. Могу да кажем да г. Чађевић избегава свако излишно откопавање и затрпавање, највеће откопавање биће на врачару и доњем калимегдану; али ми радимо нивелацију за увек на ваља да је изведемо као што треба макар по неки² од појединаца и претрпео незнатне штете.

Г. Н. Ђорђевић. Хтео сам јово рећи: не може се ни незатрпати ни неоткопати. Београд је стрмен а подигао се произвољно, без нивелац, линија. Једном, па ма кад мора се нивелација извести. Па за то нам је нужно да претходно имамо правне гаранције, те да се општина после урађена посла не потрази.

Г. М. Клидис. Слажем се са г. Ђорђевићем. Не могу а да не поменем само, да је жалосно оно што о погрешкама Халачијево нивелације наводи г. Чађевић а још жалосније што је контролна комисија површно прегледала радове.

Г. Н. Ђорђевић. Кад се правили Халачијеви планови, мислили смо све је свршено. Бојим се да се и после овог посла, не покаже још што потребно. Мала је цифра одређена. Општина пре но што вотира накнадне суме, треба

да је начисто с тим шта се хоће; да ли ћемо једном нивелацијом доћи на крај. За ових 4 месеца није г. Чађевић свршио ни 10-ти део.

Г. *Ем. Штрајслер*. Поштовани колега г. Кретић бацио је довољно светлости на планове Халачијеве. Планови његови рађени су за велике реформе; обухватају главне висине и низине. Овом накнадном нивелацијом иде се на већу и потребну нам детаљну прецизију.

Врти ми се глава кад ко говори нема у Халачија нивелације и тачности. Два професора геодена, били су с нама у комисији; испитивана тачност и на 8. минута свега.

Данас би нам посао био да се обазремо на варошке свеколике падове — и висине; али погрешка би у основу била, кад би се искала нека штедња. Нивелета треба да се врши и повлачи по науца у колико је потребно. Иначе би паре бацали у ништа. Била би корекција а никако детаљна и дефинитивна нивелација.

Да се једном ово у основу пречисти, добро ће бити да проширимо комисију, пошто је ствар врло важна, на претходно нека се све предвиди и рефератом наслика те једном да сви дођемо до једнаког гледишта на нивелацију.

Г. *Милош Симоновић*. И сам сам за то да не допустимо крпеж а да се и ствар приведе крају. Ја сам и сувише слушао о неједнакости гледишта инжењера при давању линија данас. Крајње је време да се једном за све улице утврди дефинитивни ниво.

Г. *К. Петровић*. Одбор је хтео да има потпуну и одређену нивелацију, кад је вотирао тако огромну цифру, каква је плаћена Халачију. Али по несрећи то није добивено, ма да су и они, који су посао уговорили, схватили да ће планови Халачијевога снимања Београда садржавати и нивелацију, какву поменух и каква је општини потребна. Но сад је доцне да разговарамо о томе и да се вајкамо што смо преплатили Халачију посао а нисмо добили ово за чим смо тежили. Главно је да дођемо до прецизне нивелације, а како поменуше ранији говорници, једном пречистимо с њоме за свагда.

Но нема ни мало места данас разговору хоће ли се или недоћи до сукоба са оним поједанцима, којима промени данашњи ниво нова линија. Диста законом је г. министру грађевина одређена надлежност за нивелацију. Ми имамо да дамо плодове, он да их одобри; а Београд нити може нити сме радити планове ни за историју ни за музеј, већ за практичну потребу. За то их морамо начинити онакве какве захтева наука и како ћемо да добијемо и с техничке и практичне стране правилне висине и нужне падове.

Данас дакле треба решити: хоћемо ли продужити посао, који је поверен г. Чађевићу. Мислим да изгласамо: *продужење*; јер нити га можемо нити смемо прекидати, ма били нужни накнадно и замашни кредити. Међу тим ја сам уверен да г. Чађевић нивелише добро, по томе, што је г. министар одобрио до сада израђене планове за нивелету књаз михаилове улице.

Г. *Ст. Добровољевић*. Без даљег разговора, ваља продужити рад: али у колико могућно опрезније извести га, те да буде што мање дизања и спуштања, те поједенци да не претрпе велике штете. Нећемо, у осталом, погрешити, ако запитамо г. министра пре предузећа: може ли општина да изведе посао без бојазни од одговорности.

Г. *Н. Ђорђевић*. Противан сам да се пита министар сада. Кад закон налаже нивелацију, онда да је свршимо. Дужност не повлачи одговорност.

Г. *М. Кретић*. Ваља бити начисто пре свршетка, дакле и пре продужења посла. За што да радимо иначе узалуд. Планови које је израдио Халачи довољни су за калдрмисање, као и за канализацију, водоведе и осветљење, за што су нарочито и рађени. Ови Чађевићеви само тако имаће вредност, ако ће се по њима терен у ствари регулисати; иначе биће бачене паре, ако не будемо смели данашњи ниво улица мењати.

Слажући се с гледиштем, да се посао продужи и сврши, —

ОДЛУЧЕНО:

да се председништво општине ближе споразуме са г. Чађевићем и друговима о награди за потпуно довршење посла, с обзиром на одлуку по којој је започет, па у првој седници реферисе

Бр. 234.

Г. *Председник*. Саопштава лицитацију канцеларијског материјала за идућу рачунску годину.

По саслушању протокола, одбор је

ОДОБРИО:

лицитацију за лифровање канцеларијског материјала.

Бр. 235

Г. *Председник* износи лицитацију за чишћење пијаца и јав. ширива.

Не одобравајући лицитацију, одбор

ОДЛУЧИО

да се распише нова лицитација.

Бр. 236.

Г. *Председник*. Комисија, изабрана да простудира предлог рачуноводства за дугачку манипулацију права на „цубок“, није поднела извешће писано, али се не слаже с предлогом. Чланови ће усмено реферисати.

Г. *К. Петровић*. Предлог је у главноме: да се не одузме од клања „цубок“, него да се разреже на свако грло нека цифра, да се касапска аренда повећа, на клачима допустити да уз месо и „цубок“ сами продају. Није корисно усвојити предлог, што би он служио на штету сиротиње. За то смо били принуђени одузети цубок, да се сиротиња не штети, јер су се дешавале силне злоупотребе тиме што се на мале количине меса давао несоразмеран „цубок“. Овим предлогом вратила би се опет стара незгода.

Г. *Н. Ђорђевић* би предлог усвојио кад би се и покрај њега могао опет цубок одвојено продавати у засебним продавницама а то објавило; али да га сами клачи уз месо продају — противан је.

Слажући се с мишљењем г. Петровића, као референта комисије — одбор

РЕШИО:

да се остане при досадашњем начину употребе права на „цубок“ и тиме овај и даље издаје под закуп.

Бр. 237.

Г. *Председник*. Држане су лицитације за кадрмирање улица: *Љубовијске, Свегогорске, Јванове, Добрачине, школске и прече.*

Не одобравајући ове, одбор:

решава:

да се распишу нове лицитације.

Бр. 238.

Г. *Председник* саопштава да је концесионар за извожњу нужничке и помијарске нечистоће дао изјаву, потврђену од стране полиције да на случај нових неуредности пристаје на раскидање уговора без накнаде.

По саслушању исте, одбор

решило:

да се прими знању и на случај потребе узме у поступак.

Бр. 239.

Саопштена акта, којима се тражи избор лица за присуство кривичним ислеђењима.

По извршеној кандидацији

изабрани:

за кварт Дорћолски:

Танасије Стефановић-Тале кафеџија, Јевта Тодоровић ракиџија, Стево Радоичић пензионар, Јанаћ Костандиновић бакалин, Тоша Јовановић памуклиџан и Никола Думка бакалин.

за кварт Памлулски:

Милан Цветковић кафеџија, Риста Аврамовић бакалин, Милош Триковић лебар, Сиса Петровић бакалин, Алимпије Божић пенз. начел. Стево Ивковић трговац.

за кварт Варошки:

Милеш Скерлић фабрикант, Ђорђе Вуковић трговац, Моша Д. Мајо трг. Мијаило Милбановић трг. Риста П. Милушић трг., Светислав А. Симић трг.

за кв. Теразијски:

Пера Дајмак трг. Димитрије Игњатијевић трг. Живко Кузмановић бакалин, Младен Милић трг. Милош Поп Јованов бербери.

за кв. Савамалски:

Добросав Марковић трг., Стеван Стевановић-Нишлић трг. Тривун К. Ђурић трг., Ристо Паранос трг. Драгомир Здравковић трг. Димитрије Петовић трговац.

за кв. Врачарски:

Јован Печеновић пензионар, Филип Ковачевић пенз. Стеван Тешић пенз. Јанаћ Вимитријевић каф. Риста Алексић каф. Јован Шпартал бакалин.

Бр. 240.

Прочитана акта за уверења криваца и ђака; и одбор

дао:

своје оцене.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

На лицитацији држаној 28-га пр. м. штампање „Београдских Општинских Новина“ остало је на „Удеоичкој штампарији“.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

ПИСМА ИЗ РУСИЈЕ

(париском „Солеј“ у)

Петроград 21 Октобра п. н. 1887 год.

Цар Александар III скоро ће се враћати у Петроград. Но, куда ли ће ударити? Да ли на Берлин или на Штокхолм? Ако је веровати новинама које нам из Француске долазе, ово са свим споредно питање као да занима духове у Паризу више но што треба. У Петрограду, њему се придаје врло мала важност. Ма какав пут цар изабрао, будите уверени, да се политика руска неће променити. Међу тим, сва је прилика да ће цар ударити на Берлин. Пут преко Штокхолма, о коме је пре шест недеља било велика разговора, готово је напуштен. На против, резони високе етикеције налажу цару Александру да се у овој прилици дотакне Берлина. Сем тога, цар је лично велики поштовач цара Вијема, и ма шта се рекло, њему ће стало бити да се још једном види са седим и гордим представником двојаког принципа — Романовима тако драга — принципа монархијског и војничког. Ну, као што нагласих, дошао цар овим или оним путем, односи наши са Немачком неће за то бити ни мало бољи.

Што се спољне политике руске тиче, она за овај цар није ни у колико агресивна. За ово две године Русија је имала, ваљда, двадесет неких прилика да иуче мач противу Бугара. Она то није учинила и — неће учинити. Разлози за ово стичу се у факту: што би свака спољна акција омела велико дело унутарњег преображаја — као што је исправка државних финансија, русификација пограничних покрајина и преобраћање иновераца, (лутерапа, католика и муслемана) у православну цркву. Данашња генерација прихватила је унутарњи програм кога се некада држао цар Никола. Ми смо сведоци гласне освете коју врши стара московска Русија над младом јевронском Русијом Александра II. Стари либерали од 1855, који помогше покојном цару да ослободи сељаке из ropства, нису у

стању да појме савремени свет, који уме да говори само о власти, правослаљу и послушности, и који готово првени што је члан јевропске фамилије. Довољно је узети руске новине у руке па се уверити: да су се данас пробудиле у Русији све успаване страсти шеснајестог века... Ја сам вам, пре неколико недеља још, наговестио да ће некадањи „Гражданин“ књаза Мешчерског почети да излази сваки дан на већем формату. То је сада факт, и нови лист не само да прави фуроре, него изгледа да ће избити из седла до сада најпопуларнији журнал „Ново Време.“ И овај је лист орган владе и славнофила али у очима публике он није то за доста, и свет је као никада навалио да чита „Гражданина“ тог новог апостола руског православља. За Французе, пак, биће од интереса да знају, куда стреме политичке симпатије овог представника једне тако велике и моћне партије. У броју 8, од ове недеље, „Гражданин“ доноси неку врсту манифеста у коме уредник критикује покојног Горчакова, и, у опште, све чиновне покојнога цара, како у унутарњој тако и у спољној политици. У томе чланку — који носи наслов „Наше Слабости“ — германофил Мешчерски изненађује нас још и својим вападом на кнеза Бизмарка. Али — да цитирамо његове властите речи:

„Русија се прибира — рекао је Горчаков пре тридесет и једне године. У то време Бизмарк је био један млад, — и ако, још онда, ваљан дипломата немачки. Изговарајући оне историјске речи, књаз Горчаков није доиста помишљао шта би му на то могли одговорити, извесни духовити политичари на континенту Јевропе. Бизмарк, на пример, могао му је рећи; „А! Русија се прибира! Па лепо! ево ја ћу плодове њене да побирам! И Бизмарк их је побрао; и историја је сведок његова успеха. Јест! плод нашег „прибирања“ то је велика уједињена Немачка, претворена у царевину кроз трагедије Холштајна, Сјодове и Седана. Ова политика систематског прибирања била је фатална интересима Русије. У место једне скромне Пруске, чије би благостање у великој мери зависило од пријатељства Русије, ми смо дозволени да се подигне једна велика, опасна, јер суседна царевина. Наша политика прибирања учинила је да Пруска порасте у рату толико да не можемо данас од ње да се развијамо на миру. Русију је још онда требало претворити у један утврђени стан а њене финансије у ратну благајну. Политика мира — па да смо бар њој умели остати верни! него се да-

досмо увући у рат од 1877. Тај је рат мишоловка коју нам је кнез Бизмарк спремио био да нас морално и материјално ослаби. И опет велим, шта смо добили ми са том политиком прибирања? Неколико милијада дуга, растројство у земљи и губитак светскога угледа... Па да ли можемо сад искључиво осудити људе који су ондашњу политику нашу руководили? Не можемо; јер су они добра и поштено мислили. Сав грех је њихов, што су се дали од Бизмарка преварити. Дакле, ми смо криви, ми, представници цивилизоване Русије, учесници у њиховим плузијама, ми, који 1877 нагнасмо нашу дипломатију да раскине са политиком прибирања и прихвати политику пустошовања... Прави, пак извор свију наших погрешака нама је јасан као дан. Наше је дубоко убеђење да сво зло лежи у грешној љубави нашој према јевропској цивилизацији, и безбожном непоштовању закона православне цркве. Јест, ми смо исцрпили наше силе борећи се на земљишту које није наше, и где ћемо бити увек слабији од осталих јевропских народа... Тако ми смо пошли да ослободимо браћу по вери и пореклу. И сломили смо турски јарам марширајући под заставама на којима су, крвљу наших отаца, исписане речи: „за веру, цара и отаџбину“. Али ми се постидесмо те девизе и заменисмо ју другом хотећи да покажемо како се бијемо са јевропску цивилизацију! Плод тога је данас, тај, да је та „цивилизација“ овладала данас и у Бугарској, а наша света прѣва из ње протерава... Да завршимо. Онога дана кад Русија, или бар руска дипломатија, у у место да каже: „тај и тај акт није сагласан са уговором париским или берлинским“ буде смела рећи: „тај и тај акт није саобразан претписима и интересима наше цркве,“ тада ће се народ руски вратити на прави му пут властите силе и величине“....

Сматрао сам за дужност да вам изнесем ове појаве у руској штампи, а остављам их без свака даља коментара.

Због непредвиђених тегоба овај број нашег листа није могао на време изаћи.